

Turinys

Įvadas	8
Darželio augalų tyrimų Lietuvoje istorija.....	9
Darželio reikšmė žmonių gyvenime	10
Nebuvo sodybos be darželio.....	10
Grožis.....	11
Sodybos žmonės.....	11
Pagal šeimininkę – ir darželis.....	12
Privalu merginoms.....	12
Skaistumas.....	13
Jaunimo vieta.....	13
Pomėgis, meilė.....	13
Džiaugsmas.....	14
Poilsis, nusiramimas.....	14
Kvapas.....	14
Meilė žmonėms.....	15
Gerumas.....	15
Šventas reikalas.....	15
Savo reikmėms.....	15
Namų prisiminimas.....	15
Gėlės gyvos.....	15
Darželio vieta ir plotas.....	16
Darželio lysvelių planavimas.....	17
Lysvelių pavadinimai.....	18
Lysvelių kraštų tvirtinimas.....	19
Akmenukais.....	19
Augalais.....	20
Lankeliais.....	21
Išpintomis vytelėmis.....	21
Velėna.....	22
Plytomis.....	22
Darželio augalai.....	23
Paprastosios alyvos – <i>Syringa vulgaris</i> L.	23
Astras – <i>Aster</i> L.	25
Kalninis astras – <i>Aster amellus</i> L.	26
Gluosnialapis astras – <i>A. salignus</i> Willd.	26
Šiurkščialapis astras – <i>A. novae-angliae</i> L.	26
Virgininis astras – <i>A. novi-belgii</i> L.	26
Dailieji auskarėliai – <i>Dicentra spectabilis</i> L. Lem.	27
Šraderio balanda – <i>Chenopodium schraderianum</i> Schult.	30
Vaistinė baltašaknė – <i>Polygonatum odoratum</i> (Mill.) Druce	30
Bijūnas – <i>Paeonia</i> L.	32
Puikūsis bijūnas – <i>Paeonia lactiflora</i> Pall.	32
Vaistinis bijūnas – <i>Paeonia officinalis</i> L.	32
Baltoji brienė – <i>Bryonia alba</i> L.	36
Laiškinis česnakas – <i>Allium schoenoprasum</i> L.	38
Didysis debesylas – <i>Inula helenium</i> L.	40
Diemedis – <i>Artemisia abrotanum</i> L.	42
Paprastoji durnaropė – <i>Datura stramonium</i> L.	44
Erškėtis – <i>Rosa</i> L.	46

Rūdėtasis erškėtis – <i>Rosa rubiginosa</i> L.	49
Šluotelinis flioksas – <i>Phlox paniculata</i> L.	50
Goštautinė gaisrena – <i>Lychnis chalconica</i> L.	52
Vaistinė gelsvė – <i>Levisticum officinale</i> W. D. J. Koch.....	53
Darželinis gludas – <i>Coreopsis tinctoria</i> Nutt. (sin. <i>Calliopsis bicolor</i> (Nutt.) DC.).....	55
Šiurpinis gvazdikas – <i>Dianthus barbatus</i> L.	56
Vaistinis isopas, arba vaistinė juozažolė – <i>Hyssopus officinalis</i> L.	58
Darželinis jazminas – <i>Philadelphus coronarius</i> L.....	59
Didžiagraižis jurginas – <i>Dahlia pinnata</i> Cav. (<i>Georgina variabilis</i> Willd.)	61
Kardelis – <i>Gladiolus</i> L.	67
Darželinis kardelis – <i>G. communis</i> L.	68
Paprastoji katžolė – <i>Nepeta cataria</i> L.	69
Kartusis kietis, arba pelynas – <i>Artemisia absinthium</i> L.	71
Vaistinis kietis, arba peletrūnas – <i>Artemisia dracunculus</i> L.	73
Paprastoji kosmėja – <i>Cosmos bipinnatus</i> Cav.	75
Čiaudulinė kraujažolė – <i>Achillea ptarmica</i> L.	76
Mėlynoji kurpelė – <i>Aconitum napellus</i> L.	77
Lelija – <i>Lilium</i> L.	80
Baltoji lelija – <i>Lilium candidum</i> L.	80
Raudonoji lelija – <i>Lilium bulbiferum</i> L.	82
Raiboji lelija – <i>Lilium lancifolium</i> Thunb. (<i>L. tigrinum</i> Ker Gawl.).....	82
Dviragė leukonija – <i>Matthiola bicornis</i> (Sibth. et Sm.) DC.	84
Tikrasis margainis – <i>Silybum marianum</i> (L.) Gaertn.	86
Vaistinė medetka – <i>Calendula officinalis</i> L.	87
Baltauogė meškytė – <i>Symphoricarpos albus</i> (L.) S. F. Blake.....	89
Mėta – <i>Mentha</i> L.	91
Poetinis narcizas – <i>Narcissus poeticus</i> L.	94
Tariamasis narcizas – <i>Narcissus pseudonarcissus</i> L.	96
Didžioji nasturtė – <i>Tropaeolum majus</i> L.	97
Kvapioji našlaitė – <i>Viola odorata</i> L.	99
Trispalvė našlaitė – <i>Viola tricolor</i> L.	101
Paprastoji pakalnutė – <i>Convallaria majalis</i> L.	104
Kvapusis pelėžirnis – <i>Lathyrus odoratus</i> L.	106
Aukštoji piliarožė – <i>Alcea rosea</i> L.	108
Paprastasis putinas 'Roseum' (f. sterilioji) – <i>Viburnum opulus</i> L. 'Roseum' (f. <i>sterile</i> DC.)	110
Paprastasis putinas – <i>Viburnum opulus</i> L.	110
Raktažolė – <i>Primula</i> L.	112
Kininis ratilis – <i>Callistephus chinensis</i> (L.) Nees.....	113
Kvapioji razeta – <i>Reseda odorata</i> L.	115
Darželinė rožūnė – <i>Lavatera trimestris</i> L.	118
Plunksnalapė rudbekija – <i>Rudbeckia laciniata</i> L.	119
Žalioji rūta – <i>Ruta graveolens</i> L.	121
Saliavas – <i>Peucedanum</i> L.	128
Stambialapis saliavas – <i>Peucedanum ostruthium</i> (L.) W. D. J. Koch	129
Daugiametė saulutė – <i>Bellis perennis</i> L.	130
Didysis serentis – <i>Tagetes erecta</i> L.	132
Gvazdikinis serentis – <i>Tagetes patula</i> L.	133
Paprastasis sinavadas – <i>Aquilegia vulgaris</i> L.	134
Balzaminis skaistenis – <i>Tanacetum balsamita</i> L. (vaistinė balzamita – <i>Balsamita</i> <i>major</i> Desf.)	136

Vaistinis skaistenis – <i>Tanacetum parthenium</i> (L.) Sch. Bip. (sin. <i>Pyrethrum parthenium</i> (L.))	138
Vaistinis smidras – <i>Asparagus officinalis</i> L.	140
Baltoji snieguolė – <i>Galanthus nivalis</i> L.	141
Vaistinis šalavijas – <i>Salvia officinalis</i> L.	143
Juoduogis šėivamedis – <i>Sambucus nigra</i> L.	144
Raudonuogis šėivamedis – <i>Sambucus racemosa</i> L.	145
Darželinis šlamutis – <i>Helichrysum bracteatum</i> (Vent.) Andrews (<i>Xerochrysum bracteatum</i> (Vent.) Tzvelev)	146
Vaistinė taukė – <i>Symphytum officinale</i> L.	148
Tulpė – <i>Tulipa</i> L.	150
Darželinė tulpė – <i>Tulipa gesneriana</i> L.	150
Girinė tulpė – <i>Tulipa sylvestris</i> L.	151
Rusvoji viendienė – <i>Hemerocallis fulva</i> (L.) L.	152
Mėlynžiedis vilkdalgis – <i>Iris germanica</i> L.	154
Paprastasis žalčialunkis – <i>Daphne mezereum</i> L.	155
Mažoji žiemė – <i>Vinca minor</i> L.	157
Didysis žioveinis – <i>Antirrhinum majus</i> L.	159
Žydrė – <i>Muscari</i> Mill.	160
Mylimiausios ir garbingiausios gėlės	162
Darželio priežiūra.....	162
Darželio gėlių skynimas, merkimas	164
Vardadieniai	164
Vestuvės	167
Laidotuvės	169
Gėlės ir žolynai laukia šventės	171
Apibendrinimas.....	174
Summary	175
Priedas.....	176
Vietovardžių sutrumpinimai.....	207
Santrumpos	209
Literatūra	209
Bibliografija	211
Augalų lietuviškų vardų rodyklė.....	213
Augalų lotyniškų vardų rodyklė	214